

Mál nr. 463/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Sumarhúsatrygging.

Gildissvið vátryggingar. Sönnun.

Gögn.

- 284. Málskot mótttekið 4. desember 2023, ásamt fylgiskjöllum.
- 285. Bréf V dags. 22. desember 2023 ásamt fylgiskjöllum.
- 286. Viðbótarathugasemdir M dags. 6. febrúar 2024.
- 287. Viðbótarathugasemdir V dags. 13. febrúar 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að aðila greini á um hvort málverk í eigu M hafi eyðilagst í eldsvoða í skilningi skilmála V. Í tjónstilkynningu M til V segi að hinn 14. október 2021 hafi M komið í sumarhús sitt úr búðarferð og þá heyrt í reykskynjara. Húsið hafi verið fullt af reykt og M náð í slökkvitæki. Hafi þá komið í ljós að kviknað hafi í málverki sem hún hafi stillt upp á hillu, en kristalskúla hafi verið fyrir framan málverkið. Meðan M var fjarverandi hafi geislar sólar náð inn að veggnum og í gegnum kúluna með fyrrgreindum afleiðingum. Hefði myndin ekki verið fyrir hefði kviknað í veggnum sjálfum en hann hafi verið orðinn heitur. Hafi framangreind tjónstilkynning verið send eftir að M hafði tryggt að eldur væri ekki lengur laus í húsinu. Sé málverkið, en gangverð þess sé 410.000 kr., gjörónýtt. V hafi hins vegar staðhæft að umrætt tjón sé ekki bótaskyld þar sem það teljist ekki eldsvoði þegar hlutir sviðni eða bráðni ef eldur er ekki laus. Sú staðhæfing sé ekki rökstudd og afstaða V virðist ekki byggja á skoðun þeirra gagna sem M hafi teflt fram. Sé því mikilvægt að nefndin óski eftir upplýsingum um hvaða rök, sé rökum til að dreifa, liggi að baki afstöðu V. Fordæmi nefndarinnar í málum þar sem um sviða eða bráðnun er að ræða séu þá eðlisólík atvikum þessa tjóns og eigi ekki við. M hafi farið með verkið til listamannsins og forvarðar og niðurstaða skoðunar þeirra verið sú að verkið væri brunnið og ónýtt, miðja málverksins hafi brunnið til ösku og sé horfin, en líklegt sé að eldur hafi átt upptök sín í rauðum doppum sem málaðar hafi verið með olíulakki neðst á verkinu. Í fyrirbyggjandi samskiptum M við V kemur þá fram að verkið hafi verið brunnið þegar hún kom að og eldur slokknaður. Hún viti ekki nákvæmlega hvenær hann hafi slokknað en finnist líklegt að það hafi verið vegna dragsúgs þegar hún opnaði bústaðinn.

Í bréfi V kemur fram að kröfu M hafi verið hafnað með bréfum dags. 2. maí 2022, 19. maí 2022 og 19. maí 2023. Samkvæmt gögnum málsins hafi atvik verið með þeim hætti að M hafi stillt kristalskúlu fyrir framan málverk sem stóð á hillu og lá upp að vegg. Hafi geislar sólar náð í gegnum kúluna og á málverkið með þeim afleiðingum að það sviðnaði að hluta. M geri kröfu um bætur úr innbústryggingu sumarbústaða sem sé valkvæður hluti sumarbústaðartryggingar. Í skilmálum hennar komi fram að vátryggingin bæti tjón af völdum eldsvoða en það teljist ekki eldsvoði þegar hlutir bráðna eða sviðna ef eldsvoði er ekki laus. Sé það því skilyrði bótaskyldu að um eldsvoða sé að ræða og tjón á hlutum sem bráðni eða sviðni ef eldur er ekki laus séu undanskilin. Miðað við gögn málsins telji V ljóst að ekki hafi verið um eldsvoða að ræða en engi vitni hafi verið að því að eldur hafi logað í málverkinu. Af ljósmyndum verði ekki annað ráðið en að málverkið hafi sviðnað að hluta vegna hita frá geislum sólar, en ekki verði sé að um eldsvoða hafi verið að ræða eða a kviknað hafi í málverkinu enda megj leiða líkur að því að þá hefði það allt brunnið. M hafi ekki orðið vör við eld við komuna í húsið og hafi þar af leiðandi ekki þurft að slökkva eld. Sé af öllu framangreindu ósannað að um eldsvoða hafi verið að ræða.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að hún telji V ekki hafa rökstutt þá afstöðu sína að ekki hafi logað eldur í málverkinu, og að ekki hafi verið tekin efnisleg afstaða til röksemda M fyrir því að svo hafi verið né gerð raunveruleg tilraun til að hnekkja þeim. Eftir að tjónið varð hafi M afhent listamanninum verkið til skoðunar og hafi hún einnig haft samband við forvörð. V hafi ekki tekið afstöðu til yfirlýsingar þeirra aðila né óskað eftir að fá verkið til sjálfstæðrar rannsóknar. Listamaðurinn telji að kviknað hafi í rauðum doppum sem málaðar hafi verið með olíulakki en verkið sé einnig málað með akrýlmálningu. Olíulakk sé mjög eldfimt en akrýl ekki og geti það útskýrt af hverju verkið hafi aðeins brunnið að hluta. Miðja verksins hafi brunnið til ösku sem hafi fallið á hilluna sem það stóð á og

á gólfið. V hafi enga afstöðu tekið til öskunnar og þeirrar þýðingar sem hún hafi varðandi sönnun þess að eldur hafi á einhverjum tímapunkti verið laus. Aska sé „steinefnaleifar sem myndist við fullkominn bruna“ samkvæmt íðorðabanka Árnastofnunar og sambærilega skilgreiningu megi finna á öðrum tungumálum. Sviðnun sé það „þegar yfirborð efnis breytist vegna takmarkaðrar kolefnismyndunar vegna hita“. V hafi ekki gert grein fyrir því hvaða munur sé á bruna og sviðnun en slíkar upplýsingar hljóti að liggja fyrir hjá félaginu. Þá séu engar frekari röksemdir fyrir því með hvaða hætti málverkið hafi sviðnað að hluta vegna „hita frá geislum sólar“ eins og fullyrt sé. Eldurinn hafi verið slokkaður þegar M kom að og beri fyrrnefnd aska vitni um það, svo og reykjarmökkur í öllu húsinu. Telji M því fullsannað að eldur hafi kviknað í listaverkinu og V hljóti að bera hallann af sönnunarskorti um annað.

Í viðbótarathugasemdum V er áréttað að almennar sönnunarreglur í vátryggingarétti geri ráð fyrir því að sá sem krefst bóta verði að sanna tjónið falli undir gildissvið viðkomandi vátryggingar. Ítrekað er að skilyrði bótaskyldu sé að tjón sé af völdum eldsvoða og tjón á hlutum sem bráðna eða sviðna sé eldur ekki laus sé undanskilið. Eldsvoði sé skilgreindur í lögfræðiorðabók sem það að eldur sé laus, sem myndi loga og geti breiðst út af eigin rammleik. Orðið bruni sé þá almennt notað í sömu merkingu. Eldsvoði sé almennt skilyrði þess að brunatrygging taki til tjóns, en utan þess falli tilvik þegar tjón verði vegna elds sem vátryggður hefur stjórn á og þegar hlutir bráðna eða sviðna án þess að um loga sé að ræða. Er þá ítrekað að V telji ósannað að um skemmdir á málverkinu hafi orðið við eldsvoða. Aska og reykur sem M vísi til geti þá ekki verið sönnun þess, enda sé alkunna að reykur og aska geti myndast þegar hlutir sviðni án þess að opin eldur kvikni. M hafi ekki orðið vör við eld sem slíkan og megi leiða líkur að því að hefði kviknað eldur í verkinu hefði hann ekki slokkað af sjálfu sér. Engin haldbær gögn sýni fram á að um eldsvoða hafi verið að ræða og sé bótaréttur því ekki til staðar. Yfirlýsing listamannsins sé þá ekki til sönnunar þess að verkið hafi skemmt í eldsvoða í skilningi umrædds skilmálaákvæðis.

Álit.

Í skilmálum innbústryggingar sumarbústaða segir m.a. um bótasvið vátryggingarinnar að hún bæti tjón vegna eldsvoða. Það teljist ekki eldsvoði þegar hlutir sviðna eða bráðna ef eldur er ekki laus. Það hvílir á tjónþola, þ.e. M, að sýna fram á að tjón hennar sé að rekja til atviks sem fellur undir bótasvið vátryggingarinnar. Liggur því fyrir nefndinni að meta hvort nægilega sé sýnt fram á að um eldsvoða, þ.e. bótaskyld atvik á grundvelli skilmálaákvæðisins, hafi verið að ræða. Ekkert liggur fyrir um það að eldur hafi verið laus, þ.e. að logað hafi eldur í málverkinu, þegar M kom á vettvang. Þá liggur fyrir að M hafi ekki þurft að slökkva eld og telur hún að hann hafi slokkað við dragsúg sem myndaðist er hún opnaði hurðina að bústaðnum. Þá byggir M á því að miðhluti málverksins hafi verið orðinn að ösku sem hljóti að benda til þess að logað hafi í því. Það er mat nefndarinnar að skil milli „sviðunar“ og „eldsvoða“ sé ekki augljós í öllum tilvikum en að ekki sé útilokað að sviðnun, án þess að eldur sé beinlínis laus, geti leitt til þess að yfirborð hluta verði að ösku vegna hitamyndunar. Verður þá ekki talið að M hafi lagt fram nein gögn er sýni fram á annað eða að tjón á verkinu sé að rekja til elds fremur en sviðunar vegna hitamyndunar. Í ljósi þess að ekki virðist hafa orðið tjón á öðru en miðhluta málverksins, engin eldsummerki eru greinanleg af ljósmyndum af panelklæddum vegg sem málverkið stóð upp við, eða hillunni sem það stóð á og ekki liggur fyrir að M hafi orðið vör við eld er hún kom á vettvang verður að telja ósannað að eldur hafi verið laus. Hefur M þá ekki sýnt fram á líkur þess að eldur, hafi hann verið laus, hefði slokkað við dragsúg er hún opnaði bústaðinn. Samkvæmt öllu framansögðu hefur M því, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, ekki tekist að sýna fram á að tjón hennar sé að rekja til atviks sem er bótaskyld samkvæmt skilmálum vátryggingarinnar. Verður hún að bera hallann af því.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr sumarhúsatryggingu sinni, hjá V.

Reykjavík, 7. mars 2024.

rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir